

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3.

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Velfjord

Emne: Brynet.

Bygdelag: Storberja

Oppskr. av: Ivar Strompdal

Gard: Strompdal

(adresse): Kump. Kojåin

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Eiga røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Etter far, døydd i fjor 97 år.

SVAR

1. Det gamle namnet var bryne
s. d. ljåbryne. No mest bruka
kein: ljåkein og knivkein.
2. Det vert bruka mest bryner
av naturstein. Det vart oftast
nemnd med namnet Beiarbryner,
eg må då tru dei kom frå
Beiaren i Nordland. Eg har
og høyrk naverkein, men kan
ikkje gje nøyare greie om det.
3. Alle redskapane så nær som
barberkniven vert slipt på
rund slin. Barberkniven vert
keina på barberkeina og sidan
strote på strykkeim.
4. Eg vit ikkje nokk a' s'ia
om det.
5. Kjenner ikkje til at slike
slinor har vori brukt.
6. Ein brukar ljåen så luge
til han vert utvass. Men ein
skulle ikkje lugja ljåen frå
seg og ta han att sidan, så var

det beste å ta han med seg og slipa han. Ein måtte heller ikkje hengja ljæm bort med heinsvorta på, då kunne trolla ta han.

7. Veit ikkje om andre bryner ein dei av stein.

8. I Vêlfjord hek dei ljæm or orvet når dei skal slipa, men i Vêfse gjer dei det ikkje. Det er nok fastgreiene dette kjem av. Dei held i alle høve eggen imot seg når dei sliper.

9. Far min lærde meg å bryna såleis: Først skulle ein halda i orvet med vinstre handa og med høgre bryna vekselvis på kvar side av ljæm. Så flytta ein vinstre handa på ljæm og lyfta tommeu og dei andre fingrane vekselvis frametter ljæm, så ein fylgde med etter kvart ein brynte.

10. Var kopperen brynt låg i gjort av tre vart det kalla strump, men ein kunne og ha ein skire av ler, då hitte han heinskire. Ein bløyte med vatn.

11. Strumpen eller skiren hekkast på i bellet.

12. Om dette veit eg ikkje noko.

13. Sjå sist i 10.

14. Sauden av brynt vart kalla heinsvorta.

15-20. Om dette siste veit eg
ikkje meir a' seia enn eg har
hoyrt om ei kone som skulle skje-
ra åkeren, at ho malte opp og
sette stikker til merke mellom
stykkka i åkeren. Så sette ho
seg på åkerreina, tok sigden og
gav seg til a' bryne, alt mud
ho sa: "Skjer og litt i frå stikk
og til stikk, skjer og litt i frå
stikk og til stikk." Sålis
fekk ho åkeren skoren.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

759